

Hogeschool PXL

RAPPORT KWALITEITSTOETS 2

Bachelor in de Ergotherapie

12 en 13 januari 2021

INLEIDING

Dit rapport geeft de beschouwingen, oordelen en aanbevelingen weer van de kwaliteitstoets 2 van de bachelor in de Ergotherapie (180 SP | EQF 6) van Hogeschool PXL. Deze kwaliteitstoets is erop gericht de opleiding te ondersteunen bij de kwaliteitsborging en -verbetering en kadert in het kwaliteitszorgbeleid van de hogeschool.

De opleiding Ergotherapie ressorteert onder het departement PXL-Healthcare en werd op 12 en 13 januari 2021 bezocht door een team van onafhankelijke experts. De commissie werd als volgt samengesteld:

- Jules Pieters; audit- en onderwijsdeskundige – voorzitter
- Firmin Janssen; werkvelddeskundige – lid
- Lieve Debackere; werkvelddeskundige – lid
- Xhanne Van Eekert; student – lid

Dieter Cortvriendt, beleidsadviseur kwaliteitszorg van VLUHR KZ, was secretaris van de commissie.

De commissie legde naast het door de instelling bepaalde kwaliteitskenmerk 8 'gerealiseerd eindniveau' en het door de opleiding gekozen kwaliteitskenmerk 5 'krachtige leeromgeving' de focus op kwaliteitskenmerken 3 'evaluatiesysteem' en 4 'curriculum'.

Dit rapport bestaat uit drie delen: algemene beschouwingen over de opleiding, de oordelen per kwaliteitskenmerk (KK) en een lijst van aanbevelingen.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

De opleiding Ergotherapie heeft zich goed voorbereid op de kwaliteitstoets 2 en stelde de commissie uitvoerige informatie ter beschikking zodat deze zich een adequaat beeld kon vormen van de opleiding bij aanvang van het bezoek. De commissie bestudeerde tevens een ruime selectie van bachelorproeven, projectwerken en stageverslagen. Bij de start van het bezoek gaf de opleiding een voorstelling en - op vraag van de commissie - verduidelijking over het probleemgestuurd onderwijs (PGO). De commissie voerde boeiende, open en constructieve gesprekken met verschillende geledingen: opleidingsverantwoordelijken, studenten (junior-collega's), lectoren, alumni en werkveldvertegenwoordigers. Deze gesprekken vormden een goede aanvulling op het bestudeerde materiaal en stelden de commissie in staat om een uitspraak te doen over kwaliteitskenmerken 3, 4, 5, en 8 en over de onderwijskwaliteit van de bachelor in de Ergotherapie van Hogeschool PXL.

De opleiding Ergotherapie leidt studenten op tot 'bekwame, grensverleggende ergotherapeuten, die gedreven vanuit een persoonlijk engagement, de kwaliteit van het leven van personen nastreven in functie van de gewenste participatie en autonomie. De relatie tussen handelen en gezondheid/welzijn staat hierbij centraal.' De opleiding heeft aansluitend op deze missie en haar visie een onderwijsconcept geëxpliciteerd dat in lijn is met de vigerende instellingsbrede uitgangspunten en met de keuze voor PGO ook eigen accenten legt.

De opleiding beschikt over een adequaat evaluatiesysteem dat gericht is op de ontwikkeling en beoordeling van de student. Het evaluatiegebeuren is teamwork, wat de betrouwbaarheid, validiteit en objectiviteit van de evaluaties bevordert. De organisatie van de evaluaties verloopt vlot en de studenten ervaren de beoordelingen als billijk. Externen worden systematisch betrokken bij de beoordeling van de verschillende afstudeeropdrachten. Het gebruik van EPOS en Blackboard in het kader van de begeleiding en tussentijdse evaluatie, als formatieve feedback gepresenteerd, kan de

studenten de juiste, op de uitvoering van opdrachten gerichte, informatie verstrekken. Op deze wijze EPOS en Blackboard onderling af te stemmen kan voor het gewenste effect zorgen en dan weten de studenten waar welke informatie te vinden is.

Het curriculum spoort met de X-factor, wordt continue gefinetuned en speelt in op maatschappelijke uitdagingen. Het curriculum is helder gestructureerd, vertoont een grote samenhang en kent een graduele opbouw: in de eerste trajectschijf ligt de focus op 'weten', in de tweede trajectschijf op 'weten hoe en waarom' en in de derde trajectschijf op 'tonen hoe en waarom'. De inhoud is indicatief voor de praktijk en de vele stages en projecten maken dat het curriculum authentiek is.

De leeromgeving is krachtig, mede door het PGO dat de opleiding duidelijk karakteriseert. De uitgangspunten van PGO zijn vertaald in de volgende basiskennmerken: (1) de leerstof wordt aangeboden in de vorm van open-einde probleemstellingen, (2) de studenten werken samen in kleine onderwijsgroepen om deze probleemstellingen op te lossen; en (3) de lectoren nemen de rol aan van facilitator van leren (verder tutor genoemd).

De commissie stelde vast dat er weinig studiebelemmerende factoren zijn. De studenten ervaren hun traject als intensief, zeker in de afstudeerfase, maar ze blijken hun werk goed te kunnen plannen en spreiden. Voor werkstudenten is er een alternatief traject. Voor studenten die al een bachelordiploma hebben zou de opleiding kunnen overwegen om een flexibel en verkort, dat wil zeggen vrij van verplichte voorkennis, traject aan te bieden zodat zij versneld de opleiding kunnen afronden. De leermiddelen sluiten goed aan bij het curriculum en zijn tijdig digitaal beschikbaar. De feedback is kwalitatief en vormt een belangrijk element van het leerproces.

Het gerealiseerd eindniveau wordt aangetoond met de bachelorproeven, projectwerken en stageverslagen. De bestudeerde stukken situeren zich op niveau 6, al zou de keuze voor een praktijkgericht onderzoeksmodel voor het uitvoeren van de bachelorproef, tot aanbeveling strekken. Daarbij kan de rol van het werkveld duidelijker gemotiveerd worden, in tegenstelling tot fundamenteel onderzoek waarbij de vraagstelling door de onderzoekers wordt geformuleerd. De stageverslagen zijn erg lijk, en de commissie adviseert om duidelijk te maken welke elementen hiervan in de beoordeling meetellen, en welke niet en derhalve kunnen dienen voor de student voor het verkrijgen van een goed beeld van zijn/haar ontwikkeling.

De afgestudeerden zijn heel tevreden over de opleiding en vinden hun weg op de arbeidsmarkt. Ze worden wegens hun brede invalshoek en *evidence based* werken erg gewaardeerd door het werkveld. Het werkveld is betrokken bij de opleiding en stuurt mee het curriculum.

OORDELEN PER KWALITEITSKENMERK

KK3 Evaluatiesysteem

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 3 'evaluatiesysteem' behaalt.

De commissie stelt vast dat de opleiding over een goed evaluatiesysteem beschikt. Zo is er een duidelijke en gedragen visie omtrent evalueren opgetekend in een evaluatieplan. Evalueren is een teamgebeuren en ook het werkveld kijkt met een kritische bril naar de evaluaties.

De evaluaties passen bij de X-factor, het competentieprofiel, het curriculum en de leeromgeving. Er is een goede mix van formatieve en summatieve evaluaties en een mooie waaier van evaluatievormen. Verbetersleutels, matrices, beslissingsbomen en gedragsindicatoren garanderen de kwaliteitsbewaking (validiteit, betrouwbaarheid en objectiviteit) van de evaluaties.

EPOS en Blackboard worden gebruikt voor het begeleiden en (tussentijds) evalueren van de studenten gedurende hun stage-, project- en bachelorproefwerkzaamheden. De commissie adviseert om het gebruik van deze platformen verder te stroomlijnen en op elkaar af te stemmen en aldus de studenten van de op de adequate uitvoering van de opdrachten gerichte formatieve feedback te voorzien.

De studenten weten wat er van hen verwacht wordt tijdens de evaluaties. De organisatie verloopt vlot en de beoordelingen worden door de studenten als billijk ervaren. De commissie besluit dat het gehanteerde evaluatiesysteem de student adequaat ondersteunt in zijn/haar competentieopbouw en persoonlijke groei en dat het de opleiding toelaat het gerealiseerde eindniveau te verzekeren.

KK4 Curriculum

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 4 'curriculum' behaalt.

De X-factor is een baken voor het inrichten van het curriculum. Het curriculum, zo stelt de commissie, is in lijn met recente evoluties binnen het vakgebied en wordt continu gefinetuned. De werkveldcommissie fungeert als klankbord en hun inbreng wordt door de opleiding sterk geapprecieerd. De lectoren hebben een breed netwerk en velen van hen staan met één voet in de praktijk.

De opleidingsonderdelen zijn indicatief voor de praktijk en de studenten krijgen snel een goed beeld van het vakgebied. Het onderwijs is authentiek ingericht, mede door de vele stages en projecten alsook door het PGO waar de studenten handvaten krijgen om hun leerproces zelf in handen te nemen en verschillende rollen leren op te nemen. De tutores faciliteren het PGO, terwijl planningsgroepen en leerlijnverantwoordelijken de inhoudelijke coherentie van het curriculum bewaken. Dit alles is, zo stelde de commissie vast, best intensief voor het team, maar biedt garanties voor de kwaliteit van het onderwijs.

Het curriculum vertoont een grote samenhang, zowel horizontaal als verticaal, en is gestructureerd aan de hand van duidelijke leerlijnen en thematische blokken: biomedische, humane en ergotherapeutische wetenschappen en ergotherapeutische vaardigheden. Het curriculum kent een graduele opbouw van de te realiseren competenties. De studenten leren ook in een interdisciplinair team werken en met *elective courses* kunnen zij zich verder verdiepen.

De integratie van het curriculum met de PXL-brede leerlijnen is goed opgezet. Wat het ondernemend handelen betreft worden de studenten gestimuleerd om initiatief te nemen, getuige hiervan de leidersrol die de studenten moeten opnemen in de groepen binnen het PGO. Mede door het PGO leren de studenten verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. Sommige afgestudeerden starten als zelfstandig ergotherapeut. Onderzoekend handelen wordt stap per stap aangebracht: *evidence based* werken komt doorheen heel het curriculum terug. Tot slot het internationaal en intercultureel handelen: de opleiding komt hieraan tegemoet door de studenten de mogelijkheid te bieden een buitenlandse stage te doen en in de casussen in te spelen op thema's zoals diversiteit en inclusie, zoals bijvoorbeeld het onderwerp levensende binnen verschillende culturen.

KK5 Krachtige leeromgeving

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 5 'krachtige leeromgeving' behaalt.

De leeromgeving is krachtig, zo stelde de commissie gedurende haar bezoek vast. De studenten kiezen bewust voor de opleiding Ergotherapie van Hogeschool PXL, mede door het gehanteerde PGO en de studentgecentreerde aanpak. De toegankelijkheid van de lectoren is groot. Zij nemen als tutor in het kader van het PGO een faciliterende rol op. De kleine onderwijsgroepen ondersteunen de actieve rol die studenten (moeten) opnemen.

Struikelopleidingsonderdelen worden zorgvuldig gemonitord en indien nodig wordt er geredieerd; zonder evenwel het niveau te laten zakken. Voor studenten die bij de start niet zo goed meekunnen of tijdens hun studies problemen ervaren wordt er ondersteuning geboden. De opleiding biedt een alternatief traject aan voor werkstudenten. De commissie wil dat de opleiding overweegt om een flexibel verkort traject, zonder voorkennishindernissen, op te zetten voor studenten die al een bachelordiploma hebben. Dit kan de opleiding alleen maar attractiever maken.

De opleiding, zo stelde de commissie vast, zet al geruime tijd in op *blended learning* (getuige hiervan de vele labels) en ziet er op toe dat dit een pedagogische en didactische meerwaarde heeft. Dit bleek een troef in tijden van Corona.

De leermiddelen zijn kwalitatief, relevant en tijdig digitaal beschikbaar. De studiewijzers en blokboeken zijn gedetailleerd opgesteld en ondersteunen het leerproces. De studenten krijgen snel kwalitatieve feedback. Kortom, de procesbegeleiding is sterk uitgebouwd, zeker aangaande het PGO. Het oefenhuis fungeert als uithangbord van de opleiding en vormt een belangrijk aspect van de leeromgeving.

De studentencommissie heeft een grote rol in de kwaliteitsbewaking en -verbetering van de opleiding. De studenten en lectoren gaan met elkaar in dialoog over de opleiding en geven samen de leeromgeving vorm. De studenten geven daarin blijk van een *mature* partner te zijn. Dit kan worden toegeschreven aan het PGO-systeem.

KK8 Gerealiseerd eindniveau

De commissie oordeelt dat de opleiding kwaliteitskenmerk 8 'gerealiseerd eindniveau' behaalt.

De bachelorproef, projecten en stages zijn de sluitstukken van de opleiding. De bestudeerde producten tonen het gerealiseerde eindniveau aan en situeren zich op niveau 6, aldus de commissie. Externen worden systematisch betrokken bij de beoordeling van de verschillende afstudeeropdrachten. Dit gebeurt in consensus mede aan de hand van een beslissingsboom.

De bachelorproef is gekoppeld aan een projectstage van zeven weken. De onderzoeksvraag die de studenten moeten beantwoorden komt uit werkveld. Afhankelijk van het thema is de uitwerking van de bachelorproef soms theoretischer, soms praktischer van aard. De studenten worden adequaat voorbereid om hun bachelorproef aan te vatten en wegwijs gemaakt in de beginselen van het praktijkgericht onderzoek. De studenten bieden met hun onderzoek ook nieuwe *evidence based* inzichten aan het werkveld, wat als een grote plus wordt gezien. Een punt van aandacht voor de opleiding is dat ze haar model van praktijkgericht onderzoek en de rol van het werkveld hierin verder moet expliciteren, zodat het werkveld niet afgeschrikt wordt om onderzoeksvragen op te werpen en studenten de kans te geven om in de praktijk hun onderzoek te doen.

De studenten doen stage in vier doelgroepen (settings) voor in totaal meer dan 1.000 uur. Zij hebben inbreng bij de keuze van hun stageplaats. De opleiding bewaakt dat de stages relevant en kwalitatief zijn, dit mede door de vele directe contacten die de opleiding heeft met stageplaatsen. De verwachtingen omtrent de competentieverwerving worden duidelijk meegedeeld. De stages spelen in op de maatschappelijk veranderende rol van de ergotherapie en mikken op de integratie van de verschillende competenties. Er zijn vele feedbackmomenten en de opvolging van de stagewerkzaamheden van de studenten verloopt goed. Ook worden er regelmatig terugkomdagen georganiseerd. De commissie miste in de stageverslagen afdoende bewijs van het professioneel, klinisch redeneerproces van de student maar kreeg tijdens de gesprekken hieromtrent de nodige extra garanties. De studenten ervaren de evaluatie van hun stagewerkzaamheden als transparant. De opleiding moet wel duidelijker aangeven welke onderdelen van het (soms erg lijvige) stageverslag

noodzakelijk zijn voor de beoordeling en welke louter voor de ontwikkeling van de student relevant zijn.

De afgestudeerden zijn heel tevreden over de genoten opleiding, zijn direct inzetbaar en komen op diverse plekken terecht. Sommigen starten als zelfstandig ergotherapeut. De afgestudeerden blijken echte probleemoplossers en teamspelers. Het werkveld is tevreden over de bachelors ergotherapie van Hogeschool PXL, en specifiek over hun brede invalshoek en *evidence based* werken. Het werkveld is nauw betrokken bij de opleiding en stuurt mee het curriculum waardoor de opleiding voeling houdt met recente ontwikkelingen in het vakgebied behoudt en blijft inspelen op de maatschappelijke uitdagingen.

AANBEVELINGEN

- De opleiding moet nadenken hoe ze het gebruik van Blackboard en EPOS kan stroomlijnen en op elkaar afstemmen in het kader van het begeleiden en tussentijds evalueren van de afstudeeropdrachten en aldus de studenten formatieve feedback te bezorgen.
- De opleiding moet overwegen om een flexibel verkort traject op te zetten voor studenten die al een bachelordiploma hebben.
- De opleiding moet haar model van praktijkgericht onderzoek en de rol van het werkveld hierin expliciteren, zodat het werkveld niet afgeschrikt wordt om onderzoeksvragen op te werpen.
- De opleiding moet duidelijker aangeven welke onderdelen noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de stagedossiers en welke louter voor de ontwikkeling van de student relevant zijn.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Jules Pieters (voorzitter)

Emeritus hoogleraar, Universiteit Twente

Firmin Janssen (werkvelddeskundige)

Psychiater, Sint Annendael Grauwzusters VZW en Revalidatiearts, Centra voor Ambulante Revalidatie Hasselt

Lieve Debackere (werkvelddeskundige)

Docent ergotherapie en Onderzoeker, Hogeschool VIVES

Xhanne Van Eekert (student)

Alumnus bachelor Ergotherapie, AP Hogeschool